RÅDETS BESLUT (GUSP) 2018/1249

av den 18 september 2018

om Europeiska unionens åtgärder för att stödja FN:s verifikations- och inspektionsmekanism i Jemen

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 28.1,

med beaktande av förslaget från unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik, och

av följande skäl:

(1) Den 14 april 2015 antog Förena nationernas (FN) säkerhetsråd resolution 2216 (2015), genom vilken det infördes ett embargo mot leverans, försäljning eller överföring av vapen och därtill hörande materiel av alla slag till Ali Abdullah Saleh, Jemens före detta president, och vissa andra personer, samt andra personer och enheter som ska föras upp på en förteckning av säkerhetsrådets berörda sanktionskommitté.

(2) I enlighet med en begäran från Jemens regering av den 6 augusti 2015 och med FN:s säkerhetsråds resolution 2216 (2015) samtyckte FN:s generalsekreterare genom en skrivelse av den 11 augusti 2015 till Jemens regering till inrättandet av FN:s verifikations- och inspektionsmekanism (nedan kallad *Unvim*) för att underlätta ett obehindrat flöde av kommersiella varor till Jemen och blåsa nytt liv i landets ekonomi.

(3) Den 5 maj 2016 inledde Unvim sin operativa verksamhet. FN:s kontor för projekttjänster (Unops) genomför och förvaltar Unvim på uppdrag av FN:s kontor för samordning av humanitära frågor (Ocha), Jemens regering och de berörda FN-medlemsstaterna.

(4) Den 3 april 2017 betonade rådet vikten av att säkerställa en snabb och effektiv behandling vad gäller kommersiell sjöfart till Jemen och uttryckte sitt fulla stöd till en fortsättning för Unvim och till ett fullständigt och obehindrat genomförande av dess mandat. Rådet efterlyste också ett fullständigt genomförande av det riktade vapenembargo som FN:s säkerhetsråd infört, och bekräftade i detta sammanhang att strikt tillämpning ska ske av reglerna i rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp ([1]).

(5) Den 27 december 2017 lade Unvim fram ett förslag med syftet att under ytterligare ett år, till och med mars 2019, stärka och utvidga dess verksamhet, särskilt genom att ytterligare påskynda klareringsprocessen för kommersiella transporter och genom att öka dess förmåga att sätta in ytterligare personal och resurser i de berörda hamnarna. För denna förstärkning behövs stöd för att utöka Unvims personalstyrka och anskaffa ytterligare inspektionsutrustning. Unionen bör bidra ekonomiskt till sådant stöd.

(6) Den 25 juni 2018 betonade rådet vikten av att säkerställa snabb och effektiv behandling vad gäller kommersiell sjöfart i de berörda hamnarna, inbegripet bränsle, och uttryckte sitt fulla stöd för en fortsättning för Unvim samt ett fullständigt och obehindrat genomförande av dess mandat och beslutade att överväga att förstärka Unvim.

(7) Unops bör anförtros det tekniska genomförandet av detta beslut. Unionens bidrag till Unvim kommer att spela en avgörande roll för att Unvim ska kunna fortsätta att utföra sina uppgifter när det gäller kontroll- och inspektionstjänster som säkerställer att kommersiellt gods som förs in i Jemens territorialvatten uppfyller FN:s säkerhetsråds resolution 2216 (2015). Om Unvims mandat eller behov förändras på ett sätt som gör att projektets lämplighet eller relevans för att uppfylla målen kan ifrågasättas måste unionens bidrag omprövas i enlighet med detta.

(8) Kommissionen bör anförtros uppgiften att övervaka att unionens finansiella bidrag används korrekt.

([1]) Rådets gemensamma ståndpunkt 2008/944/Gusp av den 8 december 2008 om fastställande av gemensamma regler för kontrollen av export av militär teknik och krigsmateriel (EUT L 335, 13.12.2008, s. 99).

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Unionen ska stödja Unvim med det övergripande målet att bidra till att återställa ett obehindrat fritt flöde av kommersiella varor till Jemen via en öppen och effektiv klareringsprocess för kommersiella transporter avsedda för jemenitiska hamnar som inte står under den jemenitiska regeringens kontroll.

2. De specifika målen för detta projekt är följande:

— Öka flödet av kommersiellt gods till Jemen genom att ytterligare påskynda klareringsprocessen för kommersiella transporter samt återställa förtroendet hos rederier när det gäller tillträde till hamnarna i al-Hudayda och al-Salif.

— Öka Unvims förmåga att sätta in ytterligare personal och resurser i Djibouti, i hamnen King Abdullah Port (Saudiarabien), och i hamnarna i Salalah och Sohar (Oman) och Dubai (Förenade Arabemiraten), samt dess förmåga att reagera om Unvim ges ytterligare ansvarsuppdrag i al-Hudaydas hamn under projektets löptid.

3. Unionen ska genom detta beslut bidra till kostnaderna i samband med förstärkningen av Unvim och därigenom också bidra till att tillgodose den jemenitiska befolkningens behov som en del av en bredare humanitär strategi.

En utförlig beskrivning av projektverksamheten återfinns i bilagan.

Artikel 2

1. Unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik (den höga representanten) ska ansvara för genomförandet av detta beslut.

2. Det tekniska genomförandet av den verksamhet som avses i artikel 1 ska anförtros Unops. Unops ska utföra denna uppgift under den höga representantens ansvar. Den höga representanten ska i detta syfte ingå nödvändiga överenskommelser med Unops.

Artikel 3

1. Det finansiella referensbeloppet för genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.2 ska vara 4 915 504,24 EUR.

2. Beloppet som är avsett att täcka de sex månader som följer på ingåendet av den finansieringsöverenskommelse som avses i punkt 4 i denna artikel ska vara 2 748 472,96 EUR. Det återstående beloppet på 2 167 031,28 EUR ska utnyttjas om rådet beslutar om detta, efter den översyn som avses i artikel 5.2.

3. De utgifter som finansieras med det belopp som anges i punkt 1 ska förvaltas i enlighet med de förfaranden och regler som gäller för unionens budget.

4. Kommissionen ska övervaka att de utgifter som avses i punkt 1 förvaltas korrekt. Den ska i detta syfte ingå en finansieringsöverenskommelse med Unops. I finansieringsöverenskommelsen ska det anges att Unops ska säkerställa att unionens bidrag synliggörs.

5. Kommissionen ska sträva efter att ingå den finansieringsöverenskommelse som avses i punkt 4 så snart som möjligt efter den 18 september 2018. Den ska informera rådet om eventuella svårigheter i samband med detta och om datumet för ingående av finansieringsöverenskommelsen.

Artikel 4

1. Den höga representanten ska rapportera till rådet om genomförandet av detta beslut på grundval av regelbundna rapporter som Unvim ska utarbeta, inklusive om de månatliga mötena i Unvims styrkommitté. Dessa rapporter ska ligga till grund för en utvärdering från rådets sida.

2. Kommissionen ska förse rådet med information om de finansiella aspekterna av genomförandet av det projekt som avses i artikel 1.

Artikel 5

1. Detta beslut träder i kraft samma dag som det antas.

2. Rådet ska se över detta beslut fem månader efter det att den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.4 har ingåtts.

3. Detta beslut ska upphöra att gälla tolv månader efter det att den finansieringsöverenskommelse som avses i artikel 3.4 har ingåtts mellan kommissionen och Unops. Det ska dock upphöra att gälla sex månader efter det att det har trätt i kraft, om ingen finansieringsöverenskommelse har ingåtts vid den tidpunkten.

Utfärdat i Bryssel den 18 september 2018.

På rådets vägnar

G. BLÜMEL

Ordförande

BILAGA

1. **Bakgrund**

a) Den pågående konflikten i Jemen har resulterat i en omfattande humanitär kris och medfört att ungefär 75 % av befolkningen (22,2 miljoner människor) är i behov av bistånd. Hindren för kommersiell import till Jemen har lett till en allvarlig brist på basvaror, en kraftig höjning av priserna på tillgängliga varor och en ökning av den svarta marknaden och av nätverken för människosmuggling.

För att komma till rätta med den svåra humanitära situationen i Jemen är ett regelbundet inflöde av kommersiellt gods till landet av avgörande betydelse. I FN:s säkerhetsråds resolution 2216 (2015) föreskrivs att FN:s medlemsstater ska vidta nödvändiga åtgärder för att förhindra direkt eller indirekt leverans, försäljning eller överföring från eller genom deras territorier eller av deras medborgare, eller med hjälp av fartyg eller flygplan som för deras flagg, av vapen och därtill hörande materiel av alla slag, inbegripet vapen och ammunition, militärfordon och militär utrustning, paramilitär utrustning samt reservdelar till ovanstående, till vissa personer och enheter som ska föras upp på en förteckning av den kommitté som inrättas i enlighet med den resolutionen. För att underlätta ett obehindrat flöde av kommersiella varor till Jemen har landets regering begärt att FN ska inrätta ett kontroll- och inspektionsorgan som ska säkerställa att kommersiellt gods som förs in i Jemens territorialvatten uppfyller FN:s säkerhetsråds resolution 2216 (2015).

I december 2015 uppmanades FN:s kontor för projekttjänster (Unops) att genomföra och förvalta en mekanism för övervakning av kontroll- och inspektionstjänsterna på uppdrag av FN:s kontor för samordning av humanitära frågor (Ocha), Jemens regering och de berörda FN-medlemsstaterna i syfte att underlätta det obehindrade flödet av kommersiella varor till områden i Jemen som inte kontrolleras av Jemens regering. Unvim inledde sin verksamhet den 5 maj 2016.

Efter de begränsningar som koalitionen i november 2017 införde på transporter till norra Jemen förde Unvim diskussioner med givare och externa partner och med koalitionen. Förslaget till förlängning av Unvims mandat från och med april 2018 till och med mars 2019 byggde på diskussionerna om att stärka dess kapacitet, dämpa oron för smuggling av vapen på handelsfartyg och minska förseningarna för den kommersiella sjöfarten.

I nuläget har Unvim verksamhet i Djibouti, där det finns fyra övervakare, fyra inspektörer, fyra team med sprängämneshundar, tretton personer med ledande/tekniska uppgifter och upp till sju utstationerade personer från Förenade kungariket, och i Jidda (Saudiarabien), där det finns två övervakare. Diskussioner pågår om att utöka Unvims övervakningsverksamhet i hamnen King Abdullah Port (Saudiarabien), och i hamnarna i Salalah och Sohar (Oman) och Dubai (Förenade Arabemiraten).

b) EU har konsekvent betonat vikten av en snabb och effektiv behandling vad gäller kommersiell sjöfart och stött en fortsättning av Unvim och ett obehindrat genomförande av Unvims mandat. Alla former av EU-stöd till en fortsättning av Unvim bör därför ses mot bakgrund av en strävan att förbättra effektiviteten i denna mekanism i syfte att öka operatörers och staters möjligheter att tillhandahålla kommersiella varor till den jemenitiska befolkningen. I sina slutsatser från april 2017 framhöll rådet att det för att Unvim ska kunna arbeta effektivt och med utnyttjade av hela sin kapacitet krävs fullständigt stöd från koalitionen och Jemens regering. Vidare bör eventuella EU-aktiviteter också ses i EU:s bredare åtagande för en politisk lösning av konflikten, med fullt stöd för FN:s särskilda sändebuds arbete.

2. **Unvims inspektions- och verifikationsprocess**

Unvim är i nuläget tillämplig på alla fartyg på över 100 ton med destination till jemenitiska hamnar som inte står under Jemens regerings kontroll, och på (1) alla fartyg med kommersiella varor som köpts av Jemenbaserade kommersiella eller offentliga enheter och som är avsedda för försäljning i Jemen, och (2) sådant bilateralt bistånd från FN-medlemsstaterna som inte kanaliseras via FN-organisationer, FN-fonder eller FN-program eller erkända internationella humanitära organisationer.

Verifikationsprocessen inleds när ett rederi lämnar in en begäran om klarering online på www.vimye.org, laddar upp nödvändiga dokument och lämnar in begärda handlingar till Unvim. Inom 48 timmar granskar Unvim handlingarna och sänder en anmälan till externa partner, t.ex. koalitionsstyrkornas cell för evakueringsinsatser och humanitära insatser (nedan kallad *Ehoc*). Unvim beslutar sedan om fartyget ska inspekteras eller inte, mot bakgrund av vad som framkommer under dess arbete, inbegripet oklarheter i de handlingar som mottagits, odeklarerade hamnanlöp, avstängning av det automatiska identifieringssystemet (AIS) under mer än fyra timmar och återkoppling från externa partner. Fartygsinspektioner äger antingen rum i hamn i territorialvatten eller till havs i internationellt vatten.

Därefter beviljas eller nekas (annulleras, avslås eller återkallas) en klareringsattest. När det gäller klarerade fartyg fortsätter Unvim att övervaka deras rörelse via AIS, inbegripet transiteringen till koalitionens väntzon, från väntzon till ankarplats, och från ankarplats till kajplats för lossning. Unvims övervakning avslutas när klarerade fartyg efter lossning lämnar någon av Jemens hamnar vid Röda havet och avseglar. Unvim håller under hela denna process intensiv kontakt med rederier och fartygsbefälhavare (kaptener) och spelar en avgörande roll vid hanteringen av eventuella problem som fartygen stöter på till sjöss, bland annat genom kommunikation med Ehoc och koalitionen. Unvims arbete med att underlätta hela klareringsprocessen och dess fortlöpande kommunikation med rederierna är avgörande för att bibehålla de internationella linjerederiernas förtroende och därigenom säkerställa att kommersiell import till majoriteten av Jemens befolkning kan fortsätta trots den pågående konflikten.

Unvim har också försökt att inge det internationella sjöfartssamfundet tillförsikt genom kvartalsvisa möten med deras företrädare för att övertyga dem om att deras svårigheter och utmaningar uppfattas och hanteras korrekt.

3. **Övergripande mål**

För att säkerställa att Unvim obehindrat kan genomföra sitt mandat är det övergripande målet med åtgärden att bidra till att återställa ett obehindrat fritt flöde av kommersiella varor till Jemen via en öppen och effektiv klareringsprocess för kommersiella transporter avsedda för jemenitiska hamnar som inte står under den jemenitiska regeringens kontroll.

De specifika målen är följande:

— Öka flödet av kommersiellt gods till Jemen genom att ytterligare påskynda klareringsprocessen för kommersiella transporter och återställa förtroendet hos rederier när det gäller tillträde till hamnarna i al-Hudayda och al-Salif trots den pågående konflikten.

— Öka Unvims förmåga att sätta in ytterligare personal och resurser i Djibouti, i hamnen King Abdullah Port (Saudiarabien), och i hamnarna i Salalah och Sohar (Oman) och Dubai (Förenade Arabemiraten), samt dess reaktionsförmåga om Unvim skulle ges ytterligare ansvarsuppdrag i al-Hudaydas hamn under projektets löptid.

Om Unvims mandat eller behov förändras på ett sätt som gör att projektets lämplighet eller relevans för att uppfylla ovannämnda mål kan ifrågasättas ska EU:s bidrag omprövas i enlighet med detta.

4. **Verksamhetsbeskrivning**

Unops kommer att ansvara för projektets tekniska genomförande.

Verksamhet 1: Öka antalet Unvimövervakare. Upp till fem (05) ytterligare övervakare och upp till två (02) ytterligare lastinspektörer kommer att rekryteras för hamnar i Djibouti, King Abdullah Port och Jidda (Saudiarabien), Salalah och Sohar (Oman), Dubai (Förenade Arabemiraten) eller för eventuella andra platser, inklusive preliminärt al-Hudayda. Genom den ökade kapaciteten skulle Unvim snabbt kunna anpassa sig efter utvecklingen och öka Unvims operativa möjligheter att genomföra fartygsinspektioner samtidigt som Unvims operativa kontinuitet säkerställs. Unvim kommer även att rekrytera ytterligare en tjänsteman till projektet som placeras i Djibouti och som bland annat kommer att ha kontakt med EU och i synnerhet med EU-delegationerna i Röda havsregionen.

Följande verksamheter planeras:

— Unops kommer att rekrytera de nya övervakarna och inspektörerna och den nya tjänstemannen i enlighet med Unops regler och förfaranden för rekrytering.

— Unops kommer att lämna förhandsinformation till utrikestjänsten om eventuella lediga tjänster.

Tidslinje: Under projektets hela löptid.

Verksamhet 2: Förhyrning av en del av hamnen i Djibouti. Efter det projektsamarbetsavtal som undertecknades med de djiboutiska myndigheterna den 1 maj 2018 hyr Unvim kajer och kajplatser i hamnen i Djibouti för att säkerställa en fast plats där man genomför inspektioner. En ny anläggning inom hamnen håller för närvarande på att renoveras för att underlätta övervakarnas, inspektörernas och sprängämneshundarnas arbete. Detta kommer också att bidra till att påskynda inspektionsprocessen.

Tidslinje: Under projektets hela löptid.

Verksamhet 3: Öka antalet sprängämneshundar från fyra till sex i Djibouti: Unvim kommer att öka antalet sprängämneshundar och hundförare från fyra till sex. Då sprängämneshundar behöver vila under inspektionerna och med tanke på klimatförhållandena i Djibouti kräver det ökade antalet inspektioner ytterligare kapacitet för att garantera sprängämneshundarnas välbefinnande och operativa kontinuitet.

Planerad verksamhet:

— Vad beträffar FN:s upphandlingsförfaranden kommer Unops antingen att utlysa ett nytt anbudsförfarande för sprängämneshundar och deras hundförare för tilldelning av kontrakt eller ändra det befintliga kontraktet med Unvims nuvarande tjänsteleverantör (TDI – The Development Initiative).

— Nya sprängämneshundar ska integreras i det befintliga teamet av fyra sprängämneshundar och hundförare.

Tidslinje: Under projektets hela löptid.

Verksamhet 4: Inköp av ytterligare inspektionsutrustning: för att bistå Unvim-teamet i Djibouti med skanning av containrar och last kommer Unvim att köpa två (02) bärbara skannrar. Tack vare denna extra utrustning kommer fartyg i Djiboutis hamn och i internationella vatten att snabbt kunna inspekteras.

Följande verksamheter planeras:

— För närvarande håller man på att ta fram tekniska specifikationer.

— När det gäller Unops upphandlingsförfaranden planeras ett internationellt anbudsförfarande för varor och tilldelning av kontrakt.

— Leverans av utrustning och utbildning av relevant personal.

Tidslinje: Under projektets månader 1–4.

Vid projektets slut kommer tillgångarna att avyttras i enlighet med det avtal som undertecknats med Europeiska kommissionen.

Verksamhet 5: Projektgenomförande

Unops kommer att utöva tillsyn över programförvaltningen, vilket ska omfatta utarbetande av milstolpar, interna granskningar, tillsyn av avtal och ekonomisk förvaltning. Planerad verksamhet innefattar

— upphandling av externa tjänster eller avtal om särskilda tjänster för tekniskt stöd för projektets genomförande,

— ekonomisk och avtalsmässig förvaltning av tjänster som tillhandahålls Unops av tredjeparter på underentreprenad.

Tidslinje: Under projektets hela löptid.

5. **Förväntade resultat**

Projektet förväntas generera följande resultat genom att Unvims operativa verksamhet intensifieras:

— Förhindra inflödet av förbjudna föremål till Jemens hamnar i Röda havet.

— Underlätta det fria inflödet av kommersiella varor till Jemens hamnar i Röda havet.

— Bygga upp förtroendet i det internationella sjöfartssamfundet genom en öppen och effektiv process för införande av kommersiella varor till Jemens hamnar i Röda havet trots den pågående konflikten.

— Stödja Jemens regering med att tillgodose befolkningens behov av basvaror som inte fullt ut tillgodosetts genom humanitärt bistånd och lokala källor.

6. **Förväntad varaktighet**

Projektet väntas pågå i 12 månader, uppdelat på två 6-månadersperioder (6 + 6). Den första delen pågår till och med mars 2019 och den andra inleds i april 2019. Eftersom de nuvarande finansieringsarrangemangen med givare endast gäller till och med mars 2019 föreskrivs i rådets beslut ett särskilt arrangemang för perioden efter mars 2019.

Arrangemanget består av en översynsklausul, där det föreskrivs att EU:s bidrag måste ses över mot bakgrund av ett positivt yttrande från medlemsstaterna om oavbruten förlängning av EU:s bidrag i ytterligare sex månader.

Följaktligen kommer delegeringsöverenskommelsen mellan kommissionen och Unops att undertecknas för en inledande period på sex månader som endast kan förlängas med ytterligare sex månader efter positivt yttrande från medlemsstaterna.

7. **Unionens synliggörande**

I sin egenskap av ansvarig för projektets tekniska genomförande ska Unops se till att det ekonomiska stödet från unionen i tillräckligt hög grad synliggörs, till exempel i rapporter, vid evenemang eller vid möten. EU:s flagga kommer att synas på all dokumentation för Unvim.

Unvim/Unops ska sörja för lämpligt synliggörande på all utrustning som anskaffats med EU-medel och som inte utgörs av förbrukningsvaror, exempelvis genom att förse utrustningen med EU:s logotyp. Om ett sådant synliggörande skulle kunna äventyra Unops privilegier och immunitet eller säkerheten för Unops personal eller för de slutliga mottagarna, kommer lämpliga alternativa arrangemang att inrättas.

8. **EU:s deltagande i Unvims styrkommitté**

I Unvims styrkommitté ingår Konungariket Saudiarabien (Ehoc och försvarsministeriet), Förenade Arabemiraten, Jemens regering (en sambandsperson för Unvim som är placerad i Djibouti och en företrädare för transportministeriet), Unops och Ocha. När det gäller Förenta staterna, Nederländerna och Förenade kungariket som närvarar vid mötet med ”observatörsstatus” i egenskap av givare till Unvim kommer EU att delta i de månatliga mötena för Unvims styrkommitté.

9. **Rapportering**

Unvim/Unops kommer att avge en månatlig rapport till utrikestjänsten för bedömning av i vilken mån projektets resultat har uppnåtts. Dessa rapporter kommer att delas med relevant rådsorgan.

Utrikestjänsten kommer att rapportera till relevant rådsorgan om de månatliga mötena i Unvims styrkommitté.

Unvim/Unops kommer att rapportera direkt till relevant rådsorgan på kvartalsbasis i Bryssel.

Unvim/Unops kommer att lägga fram en slutlig beskrivande och finansiell rapport inom sex månader efter genomförandeperiodens slut.